

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem čeku, uradu štev. 13.633.

Politika sporazuma ostane.

Mnogo se je govorilo svoje dni pri nas o politiki sporazuma in zlasti g. Radič je o njej govoril tako mnogo, da je postala beseda o politiki sporazuma že skoraj fraza. Toda kljub temu je ostala potreba politike sporazuma nezmanjšana in čeprav se o njej ni več mnogo govorilo, je vendar ostala kot temelj naše državne politike. In drugače tudi biti ne more. Naša država more napredovati samo s sporazumnim delom vseh treh narodov, ker mora majorizacija enega naroda nujno povzročiti katastrofo.

Na zunaj je sicer kazalo, ko da je politika sporazuma že pokopana in njeni nasprotniki tudi niso pozabili vsled tega triumfirati. In navidezno so imeli celo prav. Izstopila je HSS iz vlade in pred kratkim je izstopila iz vlade tudi SLS, tako da tvorijo sedanjo vlado samo srbske stranke. Videz torej govori o propadu politike sporazuma, toda samo videz.

Zakaj na čelu sedanje vlade je Velja Vukičević, ki je znan zaupnik Ljube Jovanovića. Zadnja poročila pa celo pravijo, da se Ljuba Jovanović zopet v kratkem vrne v aktivno politiko in da zavzame prvo mesto v naši notranji politiki. Ničče med srbskimi politikami pa se razven Ljube Davidovića ni tako zavzel za politiko sporazuma kakor ravno Ljuba Jovanović. Za to pa je tudi jasno, da politika sporazuma ni pokopana in tudi ne odložena, temveč da je ostala še nadalje fundamentalni kamen naše notranje politike. Kdo je kriv, da že sedaj ni v celoti uveljavljena politika sporazuma je čisto postransko vprašanje, ker je stvar voditeljev strank, da pokličejo na odgovornost one, ki so s svojo nerodnostjo zakrivali trenuten neuspeh njih strank. Glavno je samo to, da politika sporazuma ostane in da imamo s tem jamstvo, da pridemo do popolne enakopravnosti in da bo tako premagan eden glavnih vzrokov prečanskega nezadovoljstva.

Oseba Ljube Jovanovića nam torej jamči, da ostane politika sporazuma v veljavi in s tem mora slovenska javnost računati, če noče zagrešiti težkih napak. Če vlada v državi sporazumna politika, potem mora biti tudi v Sloveniji nekaj sporazumne politike in ne gre, da vsakdo vleče na svojo stran. Če bi bil slovenski voz na gladki cesti in če bi imeli vsega v izobilju, potem bi še nekako preboleli posledice našega medsebojnega prepira, toda žalibog je naš slovenski voz še silno daleč od gladke ceste in potrebno je težko in naporno delo vseh nas, če hočemo spraviti ta voz naprej.

In še najmanj deset let bo takšen naš položaj. Danes mora biti glavna skrb vseh nas, da dvignemo naše narodno gospodarstvo, da dosežemo zmanjšanje davkov, da napredujemo v socialnem in higijenskem oziru in ko bomo vse to dosegli, šele potem si smemo zopet privoščiti prazen boj med klerikalci in liberalci. Zakaj visoki davki tišče vse Slovence in gospodarska kriza pritiska ravno tako klerikalca ko liberalca in ravno tako je v vseh drugih stvarih.

Ostovim ljudem seveda ni pomagati. Ti ljudje so bolni od strankarskega fanatizma in tem ljudem ni glavno, da koristijo slovenskemu narodu in s tem posredno tudi sebi, temveč glavno jim je, da škodujejo svojem političnemu nasprotniku, pa čeprav bi s tem škodovali tudi slovenskemu narodu in s tem posredno tudi sebi.

S takimi ljudmi je seveda sodelovanje nemogoče, ker za take ljudi politika

Ozdravitev gospodarske in finančne krize je prva naloga vlade.

Beograd, 27. aprila. Vse konference v predsedništvu vlade niso pomaknile situacije nič naprej. Po vseh razgovorih, ki so se vodili že pred velikonočnimi prazniki in nadaljevali te dni, se je ostalo v glavnem na onem stališču, kakor ga je izrazil v zadnjih konferencah Velja Vukičević.

Politični krogi smatrajo, da se ni nadejati v kratkem nič posebnega v naši notranji situaciji v prvi vrsti zato, ker se pričakuje povratek politikov vladnih strank in se bo potem nadaljevalo delo, in sicer najperj o saniranju naše gospodarske in finančne krize. To bo glavna parola, ki jo bo zavzela vlada proti vsem onim skupinam, ki gledajo z nezaupanjem na današnjo vladno kombinacijo. Poleg tega bo vlada izdelala detajlni načrt o sanaciji finančne krize, s katerim bo izpolnila vsa ona pooblastila, ki ji jih daje sedanji finančni zakon. V to svrhu se bo sestavil finančno-ekonomski komitet, kakor je to bilo za časa 4. in 5. Uzunovićeve vlade. Ta bo izdelal načrt, po katerem se bo ravnala vlada v vseh finančnih in ekonomskih vprašanjih.

Med drugimi vprašanji, ki zanimajo politične kroge, je še vprašanje, kako bi vlada izvršila popolnitev svojega kabineta. V tem pogledu pa vlada ne daje ni-

kakih detajlnih obvestil, tudi svojim pristajem ne, ker smatra, da to vprašanje ni tako enostavno. Nadalje stremi vlada za tem, da si ustvari tako situacijo, ki bi ji dala zaupanje v narodu in pozneje v Narodni skupščini. So pa parlamentarni krogi, ki mislijo, da nima vlada tudi v pogledu samih skupščinskih volitev stvarne osnove, ki bi ji jamčila izvedbo volitev, ampak more vlada v najboljšem slučaju računati na volivni mandat le, ako ji uspe, da izpolni naloge, ki so ji naložene. Šele tedaj, ako doseže uspehe, se sme nadejati, da bo izvedla volitve. Del vlade smatra, da bi se vladi potem, ko bo nekaj časa delala na rešitvi gospodarske krize, lahko posrečilo ustvariti zadovoljivo situacijo zase in da bo mogla delati s parlamentom.

V vladnih krogih smatrajo, da bo morala ta vlada, ako hoče zares dobiti prestiž v našem političnem življenju, postaviti na dnevni red v parlamentu zakon o izenačenju davkov. V vladnih vrstah so nekateri mnenja, da bi se volitve, ako bi jih izvedla ta vlada, razpisale nekoliko pozneje, ko bo že vlada lahko pokazala nekaj svojih uspehov. Sicer pa v vladnih krogih smatrajo, da ima sedanja vlada popolnoma stabilno situacijo in da bo stopila pred Narodno skupščino.

Interesentne verzije o spopolnitvi vlade.

Beograd, 26. aprila. V politični situaciji prevladuje zadnje dni vprašanje o spopolnitvi vlade. O tem so se širile večeraj interesantne verzije. Trdi se namreč, da se bo rekonstrukcija izvršila po osebnostih, a ne po strankarskih in programskih opredeljenjih. Vse to vprašanje je sedaj v štadiju, da se iščejo osebe. V zvezo s tem se spravlja tudi večerajšnji poset dr. Gregorja Žerjava pri zunanjem ministru dr. Vojo Marinkoviću, ki je trajal od 12. in pol do 2. popoldne, in istotako poset dr. Šupirine, ki ga je napravil opoldne pri predsedniku vlade Velji Vukičeviću. Ne dr. Šupirina in ne dr. Žerjav nista hotela dati o svojih posetih nobenih obvestil. Samo to je znano, da Šupirina ni dobil Vukičevića v predsedništvu vlade in je izjavil, da njegov na-

meravan poset ni imel nobenega političnega značaja.

V Beogradu je le malo poslancev. Zanimivo je, da se je opazilo te dni, da se razen skupine dr. Korošca mude prvaki vseh strank v Beogradu. Med temi prvaki se vrše važni sestanki, na drugi strani pa med njimi in predsednikom vlade. Zlasti živahen kontakt vzdržujejo takozvani pašičevci s samostojnimi demokrati in demokrati. Politični krogi podarjajo, da so s temi krogovi v živahnem stiku tudi radičevci, ki se te dni pogosteje setajajo z Markom Trifkovićem in drugimi osebnostmi.

Govori se tudi, da je poslal Velja Vukičević svojega brata v Ljubljano, da se dogovarja s predstavniki SLS.

FRANCOSKI IN ANGLEŠKI POSLANIK PRI MARINKOVIČU.

Beograd, 27. aprila. Včeraj sta posetila ministra zunanjih poslov Vojo Marinkovića francoski in angleški poslanik. Ta poseta sta trajala precej dolgo. Prvi je prišel francoski poslanik Darde, ki je bil pri Marinkoviću 30 minut, za njim je prišel Kennard. O tem posetu se je prvi hip dalo le malo doznati. Krogi, ki se zanimajo za zunanjo politiko, smatrajo, da je to nadaljevanje one intervencije, ki sta jo započela angleški in francoski poslanik v našem sporu z Italijo. Naglašajo, da so dosedaj vsi predlogi za rešitev tega vprašanja ostali brezuspešni. Vprašanje ankete, na katero smo mi pristali, je zavrženo in je ostalo pir tem, da se izvrši direktna pogajanja med Rimom in Beogradom in da se pri teh pogajanjih revidira Tiranski pakt.

Politični krogi so bili mnenja, da nam

ka sporazuma sploh ne obstoji. Tem nujnejše pa je zato sodelovanje vseh onih, ki so za politiko sporazuma, ker ne more priti do popolne enakopravnosti v državi, če ne bosta Slovenija in Hrvatska celotno za politiko sporazuma, to je proti politiki hegemonije.

bo šla Italija v tem vprašanju na roko in bo upoštevala naše zahteve. To se more upati na podlagi službenih izjav italijanske vlade, da bo Italija spoštovala nezavisnost Albanije. Dokler je v Tiranskem paktu določilo, da se Italija obvezuje čuvati sedanji režim in da se bo mešala v notranje razmere Albanije, pa se ne more govoriti o nezavisnosti Albanije. Zato treba, da Italija revidira Tiranski pakt.

Sinočnja poseta francoskega in angleškega poslanika sta šla za tem, da vplivata na našo vlado, da bi bila popustljivejša in da bi zavzela v tem vprašanju čim milejše stališče. Enake korake bodo storile velesile pri italijanski vladi.

TUJI SVET ZAUPA JUGOSLAVIJI.

Beograd, 27. aprila. Včeraj je dospela vest, da je posojilo 12 milijonov dolarjev, ki ga je najela naša vlada pri skupini Seligman za Hipotekarno banko, podpisano za istotako kratko dobo kakor Blairovo posojilo 30 milijonov dolarjev. To se zlasti v vladnih krogih podčrtava kot zelo značilno in ta moment kaže, da se nahaja naša država v prav ugodni situaciji v tujem gospodarskem svetu. Vlada s tem mnogo računa v svojem nadaljnjem delu za ublaženje gospodarske in finančne krize.

Hindenburg bo odstopil.

Dresden, 26. aprila. Tukajšnji »Tageblatt« javi iz najbližje okolice predsednika republike Hindenburga o njegovih nameri, da odstopi. Ta njegov sklep ni v nikaki zvezi s politiko. Hindenburg namerava ostati na svojem mestu do začetka oktobra in kol predsednik proslaviti svojo 80-letnico. Po tej proslavi bo Hindenburg na vsak način odstopil, ker smatra, da mu fizične moči več ne dopuščajo, da bi opravljal tako težak poklic kakor je poklic predsednika republike.

DEFINITIVEN REZULTAT AVSTRIJSKIH VOLITEV.

Dunaj, 26. aprila. Sedaj je definitivno ugotovljen rezultat volitev, po katerem bo v avstrijskem parlamentu 74 krščanskih socialcev, dosedaj 82, potem 71 socialnih demokratov, dosedaj 68, nadalje 11 velenemcev, dosedaj 10 in 9 poslancev kmetijske stranke, dosedaj 5.

AMERIKA FINANCIRA EVROPO.

Newyork, 26. aprila. Po službenih statistiki je dala Amerika v preteklih 3 mesecih Evropi posojil v znesku 361 milijonov dolarjev. Ako se bodo dajala posojila tako, kakor se je pričelo, potem bo dala Amerika Evropi do konca leta 1927 1 milijardo 400 milijonov dolarjev.

STROŠKI ANGLEŠKE EKSPEDICIJE NA KITAJSKO.

London, 26. aprila. Vojni minister je izjavil, da znašajo stroški za kitajsko ekspedicijo, ki jih ima Anglija do 31. aprila 1 milijon in pol funtov sterlingov.

INDIJSKI KNEZ PRI KRALJU.

Beograd, 26. aprila. Včeraj je bil pri kralju v avdijenci indijski radža od Mandi Yogendrasen. Minister zunanjih poslov Marinković mu je priredil svečan obed. Zvečer je radža odpotoval v Budimpešto.

NEUSPEH NAŠE VLADE V ANGORI.

Angora, 26. aprila. Tukajšnji poslanec kraljevine SHS je posetil turškega ministra zunanjih poslov Ruždi bega in mu sporočil pripravljenost jugoslovenske vlade, da sklene prijateljsko pogodbo s Turčijo. Jugoslovenski poslanik je izrazil mnenje, da so interesi Jugoslavije in Turčije istovetni. Turški minister zunanjih poslov ni dal nikakega definitivnega odgovora, a je obljubil, da bo to vprašanje sprožil na prvi seji ministrskega sveta.

Po mnenju diplomatskih krogov mora Turčija čuvati svoje meje, a mora paziti na to, da ne krši miru s preranjenimi koraki. Turški politiki smatrajo, da so turške meje v Evropi dovolj zavarovane in da zato taka pogodba z Jugoslavijo sploh ni potrebna.

VPRAŠANJE PODSEKRETAJEV.

Beograd, 26. aprila. Sinoči okrog 7. in pol je minister za zgradbe dr. Šumenković posetil ministra zunanjih poslov dr. Vojo Marinkovića in ostal z njim v daljšem razgovoru. Ta sestanek dveh demokratskih članov vlade se spravlja v zvezo z današnjo sejo ministrskega sveta, ki se bo vršila popoldne. Na tej seji naj bi se pretresalo vprašanje podsekretarjev, ki naj bi jih demokratska zajednica dobila v današnji vladi. To sta med drugimi položaja podsekretarja v ministrstvu notranjih del in v ministrstvu za agrarno reformo. Od teh naj bi prvi pripadel demokratski stranki, a drugi muslimanski organizaciji.

Vinko Kisić.

V ponedeljek zvečer je v Splitu umrl glavni urednik splitske »Nove Dobro« Vinko Kisić.

Vinko Kisić se je rodil 1. 1879. v Dubrovniku, kjer je študiral gimnazijo, dokler ni bil 1. 1895. izključen iz srednje šole, ker se je kot govornik na dijaških zborovanjih zavzemal za radikalno starčevićanstvo.

Kisić se je izobraževal nato sam. Dozorel je v prvovrstnega novinara. Odšel je v Split, kjer je služboval v raznih odvetniških pisarnah, medtem pa se tudi živahno udeleževal dijaških pokretov ter sodeloval pri tedanjih mladinskih listih »Nadi« in »Novi Nadi«, nato pa pri praški »Hrvatski misli«, karlovačkem »Svijetlu«, splitskem »Novem Vjeku« in sarajevski »Nadi«.

Ko je bil izvoljen glavni urednik zadarskega »Narodnega lista« Jurij Biankini v parlament, je prevzel vodstvo tega lista tedaj komaj 21 let star Vinko Kisić, ki je urejeval časopis dobrih 18 let in ga dvignil do velike višine ter ugleda. Hkrati pa je bil redni izveščitelj zagrebskega »Obzora«, reškega »Novega lista« in Masarykovega »Časaka« v Pragi.

Leta 1918. je prevzel uredništvo novoustanovljene splitske »Nove Dobro«. Čeprav je

»Nova Dobro« provincialni časopis, ga je znal Kisić dvigniti do velike višine in uvaževanja. »Nova Dobro« naglašala sicer politične smernice Davidovičeve stranke, ima pa neodvisno stališče. Radi svoje objektivnosti je ta časopis zelo čitan od pristašev vseh strank.

Kisić se je znal baviti tudi s publicistiko ter z beletristiko. Med drugim je prevajal iz italijanščine pisatelje Zuccolli, Fogazzara in pisateljico M. Serao iz španščine pa Blasca Ibaneza.

Poleg tega je priredil več konferenc o literarnih, socialnih in političnih temah.

V stanovskem novinarskem življenju je bil Kisić eden med najaktivnejšimi člani. Sijajno uspehi novinarski kongres leta 1921. v Splitu je v glavnem njegova zasluga.

Radi svojega poznavanja francoskega jezika je sodeloval tudi pri novinarskih konferencah Male antante v Sinaji, Bukarešti in lani na Bledu. Za svoje zasluge je prejel več odlikovanj.

Umrl je za težko boleznijo, ki ga je mučila skoro celo leto.

Odličnega tovariša in zastopnika svojega stanu si bodo ohranili novinarji in trajnem spominu.

„Magna charta“ dela v fašistovski Italiji.

Ob priliki praznika ustanovitve Rima, dne 21. t. m. je veliki fašistovski svet odobril besedilo listine dela z naslovom »Korporativna država in njena organizacija«. Listina ima 30 členov, ki določajo funkcije države, delodajalcev, delojemalcev ter njihovih sindikatov pri organizaciji dela v Italiji.

V čl. 1. povdarja listina, da je italijanski narod organizem, ki ima višje cilje in višja sredstva za svoje udejstvovanje, kakor posamezniki. Člen 2. določa, da je delo v vseh svojih oblikah socialna dolžnost in le kot tako ga ščiti država. Končni cilj produkcije je razvoj moči italijanskega naroda. Čl. 3. določa sicer, da je stanovsko ali strokovno organiziranje svobodno, vendar pa ima samo postavno priznanje in državni kontroli podvrženi sindikat pravico postavno zastopati vso kategorijo delodajalcev in delojemalcev pred državo in pred drugimi stanovskimi organizacijami, sklepati kolektivne delovne pogodbe, ki so obvezne za vse pripadnike kategorije, nalagati prispevke ter vršiti napram njim poverjeno jim nalogo v službi javnih interesov. Členi 4., 5. in 6. definirajo kolektivne pogodbe, določajo funkcije delovne magistrature in nalagajo vsem v sindikatih združenim delojemalcem kakor tudi delodajalcem disciplino produkcije in dela ter določajo enakopravnost med obema skupinama. Sindikalne organizacije so državno priznani organi.

Člen 9. naglašja pomen privatne iniciative na polju produkcije kot najuspešnejšega in

najkoristnejšega v korist naroda. Delojemalci, bodisi tehnik, uradnik ali pa delavec, ima vedno značaj sodelavca gospodarskega podjetja, ki ga vodi delodajalec, ki odgovarja za podjetje.

Ostali členi so splošno socialnega značaja ter vsebujejo večina določbe, ki so v zapadnih državah že davno uvedene.

Bistveno važen pa je člen 23., ki pove, kaj je fašizem s to »Magna charta« pravzaprav nameraval: »Posredovalni urad, ki temelji na paritetni pddlagi, je pod kontrolo korporativnih organov. Delodajalci morajo sprejemati delavce le iz liste, ki jo jim ta urad predloži, dajajoč prednost onim, ki so vpisani v fašistovskih sindikatih ter po vrstnem redu vpisa.

Veliki fašistovski svet je sklenil dalje resolucijo, ki pozivlja vladno oziroma njenega predsednika, da ukreneta vse potrebno za uzakonitev te listine. Resolucija določa dalje, da naj se v letu 1927. sklepajo, obnavljajo in spreminjajo delovne pogodbe v skladu z načeli, ki so izražena v tej listini. Podjetjem naj se da na razpolago daljši čas, da se prilagode novemu finančnemu položaju in težkočam, ki jih povzročajo mednarodna konkurenca.

Avtor te listine, ki jemlje italijanskim delovcem zadnji kosček združevalne svobode in ki dejansko izroča delavce na milost in nemilost podjetniškim kartelom, je baje sam Mussolini.

Politične vesti.

— Ljuba Jovanović stopi zopet v politično življenje. Včeraj smo poročali, da je Ljuba Jovanović popolnoma ozdravil in da stopi po kratkem bivanju v tujem zdravilišču zopet v politično življenje. Ta vest je gotovo razveselila vse številne prijatelje odličnega srbskega politika, ki je po svojih sposobnostih, svoji poštenosti in širokogrudnosti naravnost poklican, da zavzame vodilno mesto v jugoslovanski notranji politiki. To tem bolj, ker pomeni nastop Ljube Jovanovića proti nezdravim razmeram v radikalni stranki in sploh v našem javnem življenju naravnost prvi resen znak, da je krenila naša notranja politika na pravilnejšo pot. Z Ljubom Jovanovićem je zmagala politika sporazuma formalno, treba pa je sedaj, da bo tudi njena izvedba zasigurana in da pridemo vendar enkrat do one srečne dobe, ko bo ves jugoslovanski narod združen deloval za konsolidacijo države, kakor se je združen boril za njeno ujedinjenje. Zato pozdravljamo povratek Ljube Jovanovića v aktivno politično življenje in zato ga pozdravljamo vsa rodoljubna javnost.

— Dr. Nikić snuje v Dalmaciji blok proti St. Radiću. O bivanju dr. Nikića in njegovih razgovorih s federalisti in hrvatskimi republikanci se doznava, da je Nikić na teh sestankih razlagal potrebo hrvatskega revizionističnega bloka, ki naj bi bil naperjen proti Stjepanu Radiću. Nikić veruje, da so

zadnji napadi Radića v zagrebski oblastni skupščini njega definitivno likvidirali v Zagrebu. Radić je izgubil tam, kjer je začel voditi svojo zgrešeno politiko. Ni in ne bo politične kombinacije v Beogradu, v katero bi mogel priti Stjepan Radić (?) Njegov vstop v kakršnokoli vladu je izključen. Nikić je izjavil, da so šibeniški disidenti HSS pristali na njegovo akcijo. Nikić je prejel telefonsko obvestilo, da naj se takoj povrne v Beograd zaradi važnih stvari. Se včeraj je odpoval v Split, kjer bo imel nekoliko konferenc s pristaši hrvatskih strank. — Optimistično mnenje dr. Nikića potrebuje seveda precejšnjih korektur.

— Zagrebski veliki župan dr. Kramaršić je odklonil potrdilo večini sklepov, ki jih je storila zagrebska oblastna skupščina in predložil vse te sklepe državnemu svetu, da ta odloči, če so sklenjene uredbe v skladu s obstoječimi zakoni. Radićevci so zaradi nastopa dr. Kramaršića seveda silno jezni in zahtevajo njegov odstop. Toda iz Beograda se poroča, da ta zahteva ne bo uslišana, ker noče vlada izvesti zaenkrat nobene važnejše izpremembe v uradništvu.

— Francosko časopisje za Jugoslavijo. Francoski tisk krepko nadaljuje svoje kampanjo v korist Jugoslavije. Tako piše »Petit Parisien«, da ima italijanska politika dvojno lice. Na zunaj je silno korektna in pametna, na znotraj pa je hujskajoča. Ta po-

litika pomeni silno nevarnost za mir, ker more povzročiti, da postane tako italijansko, ko jugoslovansko javno mnenje močnejše od svojih vlad. List povdarja, da želi Francija, da pride do sporazuma med Italijo in Jugoslavijo in zato apelira na Mussolinija, da ostane miroljuben. List povdarja tudi veliko važnost obnove francosko-angleške antante, ki je najmočnejša garancija, da bo mir tudi ohranjen. — Drugi listi povdarjajo, da je Italija nesposobna, da bi vodila vojno proti Jugoslaviji, ker ji za vojno vsega manjka. Samo volja boriti se, ne zadostuje. — Francoski listi razpravljajo tudi o vprašanju intervencije Zveze narodov v sporu med Italijo in Jugoslavijo. Listi pravijo, da se ni čuditi, če noče Italija pred Zvezo narodov, ker bi bila tu popolnoma osamljena. Pač pa je kriva evropska diplomacija, ker ni imela hrabrosti in dovolj uvidevnosti, da bi pravočasno intervenirala in poskrbela, da se najde pravočasno kompromisna točka za rešitev italijansko-jugoslovanskega konflikta.

— Českoslovaški list o madjarsko-italijanskem prijateljskem paktu. Poluslužbeni list »Československa Republika« piše v uvodnem članku o madjarsko-italijanskem paktu prijateljstva ter pravi, da pakt niti najmanj ne ogroža srednjeevropski mir. To pa seveda le pod pogojem, če odgovarjajo Bethlenove izjave o vsebini in cilju prijateljskega pakta resnici. Zato bi bilo želeli, da madjarski ministri predsednik razkropi vse dvome in pomisleke in da jasno pove, kaj so madjarske namere. Zlasti pa bi moral grof Bethlen nastopiti proti onim pretiranim nadam, ki se goje na Madjarskem, da bo namreč po tem paktu mogoča revizija mirovnihih dogovorov. Če grof Bethlen tega ne stori, potem je odgovoren za nemire, ki bi nastali vsled vseh teh pretiranih madjarskih nad.

— Po avstrijskih volitvah. Če kdo prebira avstrijske časopise, kako pišejo o nedeljskih volitvah, potem mora nehoti vzklizniti, da pišejo tako, kakor pri nas. Vsi listi so namreč z rezultatom volitev zadovoljni in skoraj vsi pišejo o zmagi. Socialni demokrati so zadovoljni, ker je bil odbit od dr. Seipla napovedani »Ruck nach rechts«, meščanski listi pa so zadovoljni, ker je meščanska večina ohranjena in se je soc. demokratična ataka ponesrečila. V resnici pa ni z rezultatom volitev nihče prav posebno zadovoljen, zakaj nade vseh so se izjalovile. Je sicer res, da so socialni demokrati silno napredovali, za celih 212.238 glasov ali za okoli 16 odstotkov. Toda položaj je bil za nje tako ugoden, da so bili upravičeni upati še na večji napredek in celo na večino v Nationalratu. In na to so tudi dejansko računali. Volitve pa so dokazale, da je tudi v najugodnejšem položaju večina za socialne demokrate nedosegljiva in po vsej pravici se socialni demokrati lahko boje, da ne bodo mogli ohraniti sedanjega velikega napredka. Bančni polomi se najbrže ne bodo več ponavljali, razkol med meščanskimi strankami bo verjetno, tudi premosten in slavn Mieterschutz, ki je odločil soc. demokratsko zmago na Dunaju, najbrže v prihodnjih volitvah ne bo igral več tiste vloge. Glavno pa je, da bodo meščanske skupine pridobile na elanu, ker bodo videle, da ni boj s socialnimi demokrati nikakor brezupen, temveč da more postati celo zmagovit.

— Na drugi strani pa tudi meščanske stranke nimajo nobenega vzroka za zmagoslavje. Izgubili so 3 mandate na socialne demokrate in meščanska večina, če se pridružio še Landbändlerji sedajni vladni večini, bo šla samo 23 glasov večine, dočim je šla prej 29. Še hujši je rezultat za kršč. socialno stranko. Ta je imela prej 82 mandata in manjkalo so ji do absolutne večine samo 8 mandati, sedaj pa ima kršč. socialna stranka samo 71 mandatov, ker je žrtvovala v doseg Einheitsliste nekaj svojih sigurnih mandatov velenemcem. Ker so bila že prej nasprotja v vladni večini precejšnja, bo stališče dr. Seipla v novi vladi zlasti težavno in zato se tudi že govori, da bo dr. Seipel odstopil. Vendar pa te govorice niso dosti verjetne, ker ravno sedaj vladna večina potrebuje dr. Seipla bolj ko kdaj prej.

— Da bi prišlo do koalicije med soc. demokrati in kršč. socialci ni verjetno, čeprav bi bila ta koalicija v danem trenutku gotovo najbolj potrebna. Na vsak način bo imela nova vlada zelo težko stališče, zlasti še, ker bo socialno demokratična opozicija nad vse silna in bo mogel parlament skleniti zakone, če bodo soc. demokrati na nje pristali. Zato ni niti izključen ponoven apel na volivce.

— Kitajski dogodki. Razkol med Čiang-kajškom in kantonsko vlado se nadaljuje. Čete Čianga so večino kantonskih uradnikov odstavile in tudi zaplenile denar kantonske, oziroma točneje, sedanje hankovske vlade, ki je vsled tega prišla v težke prilike. Na drugi strani pa tudi Čiangkajšek nima onih uspehov med Kitajci, kakor je pričakoval. Ko je sklical konferenco za skupen nastop proti boljševikom, je doživel popoln neuspeh, ker se skoraj noben kitajski nacionalist ni odzval njegovemu povabilu. Čiangkajšek je zato moral konferenco odpraviti. — Mnenje zaveznikov o Čiangkajšku ni več tako enodušno ugodno, ko prej. Tako poroča »Reuters« iz Šangaja, da je položaj v Nankingu čisto nejasen. Nova vlada Čiangkajškega uživa le malo avtoritete in tujece sovražna agitacija se v nezmanjšani meri nadaljuje. Tudi Čiangkajšek da ima pri sebi še vedno ruske svetlovalce in njegovo nasprotje z Borodinom je zgolj osebnega značaja. — Iz Kinkiang se poroča, da so kitajske obrežne baterije obstreljevale dva britanska in 1 ameriškega torpedolovca, ki so z ognjem iz težkih kanonov prisilile obrežne baterije k molku. — Pred Hankov sta dospeli dve veliki angleški križarki in splošno mislijo, da hočejo Angleži z vojaško silo osvojiti nazaj svojo izgubljeno koncepcijo.

— Glasom ravno navedenega člana je nakup nepremičnin po pripadnikih tujih držav ob meji kraljevine Srbob, Hrvatov in Slovencev v razdalji 50 km od meje ali od morske obali prepovedan, če ga ne odobri ministri za vojsko in mornarico ter za notranje posle.

Gori navedeni rimski dnevnik piše, kot bi bilo to nekaj nečuvnega, nekaj sovražnega, da naravnost nekaj agresivnega proti Italiji. Predvsem pozabi časniki, da ta prepoved ne velja samo za Italijo, temveč tudi za vse druge na našo kraljevino meječe države, in ta prepoved nima torej nikake posebne osti proti Italiji, temveč je naravna obrambna postava, kakor iste obstoječe tudi v drugih državah ter še posebno v Italiji.

Laška vlada je bila že s kralj. dekretom zakonom z dne 23. maja 1924, št. 1122, izdala še ostreje odredbe kot so naše, glede prometa zemljišč ob meji.

Glasom ravno navedenega kr. dekretazakona (št. 7.) je vsaka odtujitev oz. obremenitev, da celo prepustitev posesti in tudi zakup nepremičnin ob meji prepovedan.

Tozadevne pogodbe ima odobrili sporazumno z vojaško oblastjo pokrajinski prefekt.

VI. JUGOSLOVANSKA UMETNOSTNA RAZSTAVA V NOVM SADU.

Srbska Matica v Novem Sadu je sklenila prirediti ob stoletnem jubileju svojega obstoja splošno jugoslovansko umetnostno razstavo. Slovenski umetniki se bodo prireditev celotno udeležili, kakor je bilo sklenjeno na skupnem sestanku, ki mu je prisostvoval tudi delegat Srbske Matice g. M. Petrov, ki je obrazložil pogoje in način razstave.

Otvori se razstava 1. junija. Sestavil se je pripravljalni odbor za Slovenijo, ki je ob enem žirija, ter sestoji iz 6 članov: R. Jakopič, Fr. Kralj, A. G. Kos, M. Sternin, Fr. Tratnik in N. Vidmar. Zaradi obsega razstave in omejenih razstavnih prostorov pridejo v poštev kar najboljše dela posameznih umetnikov. Posameznik lahko razstavi naj-več 3 slike ali kiparska dela, grafik do 10 listov. Umetniki v Sloveniji naj pošljejo svoja stv. Umetniki iz Srbije: R. Jakopič, Turdela v Ljubljano naj pošljejo do 8. majnika in jaski trg št. 2 najkasneje do 8. majnika sprejane lastne stroške. Za dela, ki jih žirija sprejme plača transport iz Ljubljane v Novi Sad in nazaj Srbska Matica.

Pripravljalni odbor.

KRATKE VESTI.

Predsednik Masaryk se po oficijelnem sporočilu poslanika Šebe ne ustavi na svojem povratku v domovino v Beogradu.

Izvolitev Masaryka za predsednika češkoslovaške republike je zasigurana, ker bodo zanj glasovale poleg nemških in čeških vladnih strank, razven narodnih demokratov in klerikalcev, tudi socialistične stranke. Sicer pa do danes še ni postavljen proti Masaryku noben protikandidat.

S 1. majnikom bodo povišane na Nemškem poštne pristojbine za 50 odstotkov.

Razorožitvena komisija Zveze narodov zaključila danes svoje delo. Do sporazuma v komisiji ni prišlo.

Iz Churchillovih vojnih spominov.

Večini oficijelnih krogov so se serije velikih bitk, ki so izpolnjevale te tedne, zdale kakor dolgi napadi blaznosti. Toda tako so sodili ljudje, ki niso opustili svojega prejšnjega ljube. Jaz pa, ki sem bil v tesni zvezi z armado in njenimi poveljniki, nisem mogel nerazumeti pomena in obsega posameznih dogodkov. — Kljub kritiki in kljub vsem mojim nazorom o Somme in Paschendaale sem vendarle cenil delo poveljnika angleške vojske in 12. aprila sem mu brzojavil sledeče: »Moram vam izraziti svoje simpatije in odkritosrečno obznanje sijajne obrambe, ki jo vodite dan za dnem in reči moram, da imam neomejeno zaupanje v nadaljnji razvoj.« — Prejel sem sledeči odgovor: Najprišrenejša hvala za vaš prijateljski brzojav. Armada je pogumna in na vse pripravljena. Vaša stara divizija je pod Tudarem izvršila čuda. Hvala za sijajno pomoč, ki nam jo je dal vaš departement.

Grič Kemmel. (Mont Kemmel.)

Dne 25. aprila se je zgodilo nekaj neprijetnega. Francoska divizija, ki je od 18. aprila

stala za našo pozicijo, je prevzela del pozicije, okrog 3000 yardov. V tem odseku je francoska 28. divizija branila charpenberške in kemmelske višine. Kemmel je poleg tega branila tudi stotinja 99. polka. Ob svitanju so osredotočili Nemci na grič in jarke ob njegovem vznožju velik napad. Francoske mase so le deloma varovale vojske pred učinkom strupenih nemških plinov. Francoski oddelki na drugi strani griča so odbili tri napade nemške pehote in imeli velike izgube. Četrtega napada niso več vzdržali in so se umaknili ob 7. zjutraj. S tem umikom so bili pa odrezani oddelki na vrhu, z možnarji za jarke in s težkimi baterijami vred. Ista usoda je doletela angleško brigado, ki je branila jarke na levi strani Francozov.

Niti eden od njih ni ušel smrti ali ujetništvu. Nesreča bi lahko imela še hujske posledice, če ne bi bila pri rokah highlandska brigada.

Odnosaji med francoskim in angleškim vodstvom seveda niso bili v času bojev, ki so pričeli 21. marca, bogvekakoli dobri in nesposobnost obeh armad je bila medsebojno podvržena ostri kritiki. Francoski generalni štab je bil mnenja, da so Angleži odpovedali in povzročili katastrofo na skupni fronti in se je popolnoma javno izražal o sili angleških oddelkov, ki da je bila srednja. Angleži

so bili pa po drugi strani uverjeni, da je bila pomoč, ki so jo jim poslali Francozi v času velikega nemškega napada, le slaba in zelo počasna in da je poseganje francoskih pomožnih divizij v boj končalo skoro zmerom z novim umikom.

Pod cepcem...

Kljub temu so pa za angleško armado — dasi se sama tega ni zavedala — najhujši dnevi že minuli in ostali del vojne z vsemi bitkami in z vsem trudom je obsegal zanj le še nade in trumfe. Osvojitev gore Kemmel je bil zadnji nemški uspeh v tej bitki. Celih 40 dni, od 21. marca do konca aprila je imela nemška armada en sam cilj: da bi uničila angleško armado. 120 nemških divizij je brez prestanka napadalo 50 angleških divizij, sekalo angleško fronto, dosežalo velike uspehe in pridobilo več kakor 1000 tolov in 70.000 do 80.000 ujetnikov. V teh 40 dneh je angleška armada izgubila od 2161, ki so padli, 8619, ki so bili ranjeni, in 4023 pogrešanih ali ujetih; od množica pa je bilo 25.967 mrtvih, 172.719 ranjenih in 89.380 pogrešanih in ujetih. V celoti je torej izgubila 14.803 častnike in 288.066 moč. To je več od četrte cele armade, ki se je od 21. marca borila pod Haigovim poveljstvom. — Toda te grozne izgube, pri-

zadejane v tako kratkem času razmeroma majhni armadi, niso uničile njenih življenjskih sposobnosti. Sovražnik ji ni izrgal nobene važne pozicije. Obup se ni polastil niti čet, niti njihovih voditeljev. Stroj ni prenehal delati in vojska se je borila dalje. Borila se je žilavo in ni dvomila o končnem izidu boja, namreč da izide iz njega Anglija kot zmaj, namreč kakor zmerom. S svojim držnim in govilkam odporom so Angleži prizadeli Nemškim izgube, kakor so jih pa sami jemali, izgube, ki so bile v tem času vojno pretrpeti, izgube, ki so zlomile premoč nemške armade in bile mrtvaški zvoni za Nemčijo. V teh 40 dneh je padlo 8076 nemških častnikov, 9305 je bilo ranjenih in 427 pogrešanih ali ujetih. Od moštva je padlo 53.564, 242.881 moč je bilo ranjenih in 89.517 pogrešanih ali ujetih. Iz tega je razvidno, da so za vsaka dva angleška vojaka padli trije Nemci.

Zdaj je prišla na vrsto naša zavezna — Francija. Čepec, ki je toliko časa mlátil po nas, se je kmalu obrnil proti njej. Če bi pa vedeli poprej, kakšno ognjeno preizkušnjo, pripravila usoda, bi ji bili že takrat hvalježni, pripravila s svojimi silami, da bi se lahko da postavila sovražniku po robu tako, kakor je bilo potrebno.

(Dalje prika.)

Dnevne vesti.

LOVCI ZA MANDATI.

Hrvatski politik je prišel te dni v neko slovensko mesto in na večer se je sestal v gostilni tudi z nekaterimi slovenskimi naprednimi politikmi. Seveda se je potem tudi mnogo govorilo o politiki in zlasti gospodje od napredne politike so vedeli mnogo povedati o škodljivosti klerikalcev. To je bila pravzaprav edina stvar, o kateri so vedeli kaj povedati. Zato jim je na koncu govora dejal hrvatski poslanec: »Vse lepo in vidim, da ste v resnici pošteno proti klerikalcem. Toda, če smem vprašati, kaj pa je vaš pozitivni program, kaj pravzaprav hočete, ker sedaj vem samo to, česar nečete?«

Gospodje od napredne politike so nato utihnili, menci vse mogoče, toda niti eden ni vedel povedati, kaj pravzaprav hočejo. Nato je dejal hrvatski politik: »Če dovolite, pa vam povem jaz. Vi hočete mandate in lov za mandati je vaša edina politika.«

Gospodje so nato utihnili in niso mogli niti protestirati, ker je hrvatski politik zadnel v črno.

In zaradi tako vzorno negativne politike mora biti že leta vsa Slovenija v prepiru. Ali smo bogati, da si lahko privoščimo tak luksuz.

Program 1. kongresa Zveze jugoslovenskih mest.

Dne 7., 8. in 9. maja se vrši v Zagrebu I. kongres Zveze jugoslovenskih mest. Na kongres je povabljenih okoli 100 mest iz vse države. Definitivni program sicer še ni izdelan, vsekako pa bo v glavnem sledeči:

Kongres bo otvoril in mu predsedoval zagrebški župan Heinzel.

V glavnem bo razpravljali kongres o spremembi pravilnika zveze in o zakonu o mestih. Zasedanje se prične dne 7. maja ob 7. zjutraj. Najprej bo razpravljali kongres o pravilniku Zveze, po sprejetju se bo prenesel na zakon o mestih. Da bodo imeli udeleženci temveč časa za temeljito razpravljanje, ne bo prvi dan od strani mesta nobenih posebnih prireditev, samo zvečer bo slavnostna predstava v gledališču.

Dne 8. maja se bo nadaljevala razprava o zakonu o mestih. Ob 11. se podajo udeleženci na razstavo avtomobilov, nakar bo slavnosten obed v mestni hiši. Če bodo razprave o zakonu mest že dopoldne končane, si bodo ogledali udeleženci po obedu mestne institucije. Zvečer bo zopet gledališka predstava.

Dne 9. maja, zadnji dan zasedanja, bo kongres uradno zaključen, nakar si bodo ogledali udeleženci ostale mestne institucije, mesto samo in okolico. Zvečer bo poslovljni obed v mestni hiši.

Računa se, da se udeležijo kongresa in ž njim združenih slavnostnih priredb okoli 300 oseb. Razven delegatov mest bodo povabljeni na kongres tudi mestni zastopniki in predstavniki naših gospodarskih in kulturnih institucij.

Kongres bo zasedal v mestni posvetovalnici ali pa v nekdanji sabornici. Seje bodo javne.

— Mestni komisariji. Načrt zakona o mestih ne dovoljuje posilavljanja mestnih komisarijev. V slučaju razpusta mestnega zastopstva vodi občinske posle dalje župan oziroma podžupan.

— Konferenca o zakonu o mestih. Zagrebški veliki župan je razposlal mestom svojega področja in raznim strokovnjakom načrt zakona o mestih, da oddajo o njem svoje mnenje. Razven tega se je vršilo te dni v predzidju zagrebške oblasti več konferenc, na katerih se je razpravljalo o tem zakonu. Udeleženci konference so soglašali v tem, da je treba dati mestom čim večjo avtonomijo. V to svrhu bi bilo potrebno v zakonskem projektu nekoliko korektur.

— Starokatoliški zakoni neveljavni. Listi poročajo, da je bil te dni pred zagrebškim sodiščem končan proces, ki se je vodil med zastopniki starokatoliške in rimsko-katoliške cerkve glede veljavnosti zakonov, sklenjenih po starokatoliškem obredu. Mnogo nezadovoljnejše je namreč prestopilo v starokatoliško vero, se dalo pa starokatoliški cerkveni oblasti ločiti in sklenilo nov zakon. Sodišče je sedaj razsodilo, da starokatoliške cerkve nimajo pravice izrekat ločitev in da so nek podlagi teh ločitev nanovo sklenjeni zakoni neveljavni. O tej zadevi smo poročali že davno. Ze takrat se je postavil stol sedmoroce na de lege lata edino pravilno stališče, da taki zakoni niso pravno veljavni. Pri nas velja namreč dosedaj še vedno o. d. z. iz leta 1811, ki določa: »Wenn auch nur ein Teil Religion angehört, so ist die Ehe dem Band nach untrennbar.« Poznejši prestop v katoliško drugo cerkev je torej irelevanten. Kako bo pozneje, ko dobimo nov bračni zakon, ki bo pa veljal v principu, kot običajnogotovo samo pro futuro, danes seveda še ne vemo. Pripomniti pa moramo, da so storile upravne oblasti veliko napako, ker so te zakone toliko časa treple, vsled česar je sedaj toliko ljudi nesrečnih, ker je ugotovljeno, da ne žive v pravnoveljavnem zakonu, temveč v konkubinatu.

— Uspeh slovenskega znanstvenika. — V Bonnu na Rennu se je vršil od 19. do 23. t. m. kongres za eksperimentalno psihologijo. Kongresa se je udeležilo nad 300 psihologov iz vseh delov sveta, med njimi tudi Slovenec dr. Mihajlo Rostohar, ki je zastopal brnsko univerzo. Dr. Mihajlo Rostohar je imel na kongresu predavanje, za katero je žel veliko priznanje udeležencev.

— Nemški avtomobilisti posetijo Slovenijo. Nemški avtomobilski klub v Monakovem priredi s svojimi člani daljši izlet po Italiji, nakar se isti vračajo preko Slovenije in Avstrije nazaj v Nemčijo. Vožnje se udeležijo ca 10 avtomobilov in 15 motociklov. V soboto

dne 30. aprila t. l. posetijo izletniki Postojnsko jamo med 10. uro dopoldne in 2. uro popoldne, nato pa odidejo dalje proti Ljubljani. Pričakuje se, da prekorajšo prvi mejo pri Planini kmalu po 1. uri popoldne. Ljubljano pasirajo po Bleiweisovi cesti, zavijejo nato na Aleksandrovo cesto, po Prešernovi ulici na Miklošičevo cesto in po Dalmatinovi cesti na Gosposvetsko cesto ter nadaljujejo pot proti Bledu. Zvečer se vrši istotam oficijelni pozdrav gostov v hotelu Toplice. Drugi dan, to je v nedeljo 1. maja, pa obiščejo izletniki Bohinjsko jezero, nakar zapustijo zopet našo državo preko Kranja in Jezerskega sedla. Avtomobilski klub Sekcija Ljubljana, ki je prevzel aranžma te vožnje prosi vse člane, ki se želijo udeležiti sprejemnega večera na Bledu in nameravajo tam prenočiti, da nemudoma javijo tajništvu Avtomobilskega kluba v Ljubljani, koliko sob se naj za nje rezervira. Tudi naj javijo, če so pripravljeni prevzeti na Bledu nakaršno funkcijo. Ljubljansko občinstvo pa se naproša, da v soboto popoldne ne hodi brezobzirno po sredi gori navedenih ulic, kar bi napravilo na nemške avtomobiliste, ki so vajeni reda, zelo slab utis. Hišni posestniki pa naj bi ta dan izobesili zastave, da bo napravila Ljubljana na tujce čim lepši utis.

— Novoustanovljeni krajevni odbor društva Rdečega križa kraljevine SHS v Trzinu je sklenil poslati letos o počitnicah za štiri tedne čim več revnih in slabotnih otrok k morju. V to svrhu prireja s prijaznim sodelovanjem tržiških in zunanjih dam dne 1. maja cvetlični dan. V Trzinu izrazito industrijskem kraju imamo premalo solca in sploh ne primerne vode, kjer bi se deca mogla kopati in gibati na prostem. Kako naj deca dobi čez počitnice primerno okrepčilo! Edino na ta način, da gre ona tje, kjer je več solca, kjer je več priljubljenosti za gibanje na prostem. Premočni sloji tudi delajo s svojimi otroci tako. Da bo tudi revnim možnost dana uživati naravna okrepčila, posegajte pridno po cvetličah na cvetlični dan. Vsak najmanjši dar je dobrodošel.

— III. književna tombola Jugoslovenske Matice. Pokrajinskemu odboru Jugoslovenske Matice v Ljubljani je bilo vposlanih do 25. t. m. šest tombolskih tablic, ki so zadele tombolo. V smislu razpisa se je vršilo za dobitke in vrstni red še ožje žrebanje, ki je izpadlo sledeče: Prva tombola: Ivanka Cokova, Ljubljana; druga tombola: Anton Mrkun, župnik, Homec p. Radomlje; tretja tombola: Franjo Zupančič, Selo pri Ljubljani; četrta tombola: Vinko Sirc, Ljubljana; peta tombola: Olga Ožko, Ruše pri Mariboru. S tem je igra za III. književno tombolo končana in Jugoslovenska Matica se vsem, ki so pri njej sodelovali z razpečevanjem in nakupom tablic, najiskreneje zahvaljuje. Seveda ni bila tudi pri tej igri vsakomur sreča mila; ima pa naj zvest, da je z nakupom tombolskih tablic podprl Jugoslovensko Matico, odnosno svoje neosvobojene brate.

— Solskim upraviteljem sporuča Jugoslovenske Matice, da ji je prva naklada razglednic za otroke, ki so prispevali k zbirki pirhov, že pošla. Druga, večja naklada trenutno pa še ni dotiskana, kar pa se bo zgodilo še tekom tega tedna, nakar se jim zahtevane razglednice takoj pošljejo.

— Društvo jugosl. akademikov v Mariboru. Na IX. rednem obnem zboru D. S. A. dne 20. aprila t. l. je bil izvoljen sledeči novi odbor: Predsednik: Vodeb Miro, tehn.; podpredsednik: Spindler Metod, med.; tajnik: Grasselli Andrej, jur.; blagajnik: Lukman Branko, med.; knjižničar: Glušič Ante, med.; arhivar: Zinauer, eksp.

— Policijsko nasilje v Pašičevu. Te dni se je mudil v Pašičevu neki Viljem Eins iz Budimpešte s soprogo. Prišla sta, da uredita neko zapuščinsko zadevo in obiščeta hkratu svoje sorodnike. Ko je Eins zadevo uredil se je podal s svojim bratrancem v gostilno. V gostilni se je nahajal med drugim tudi Mita Vlaović, ki je Einsa poznal že od prej. Vlaović je Einsa precej surovo pozdravil, Eins mu je odzdravil s istimi besedami, vendar pa v prijateljskem tonu. Zdelo se je, da je s tem stvar končana. Ko pa se je hotel Eins vrniti zopet v Budimpešto, je prišel za njim na kolodvor Vlaović, se ga dejansko lotil ter ga dal končno po službojučemu stražniku aretirati. Stražnik je vtaknil Einsa v občinski zapor. Zjutraj ga je občinski sodnik Dušan Nakič zasišal in obsodil na globo 1000 Din. Od tega zneska bi bili imeli dobiti občinski reveži 100 Din, 900 Din pa Vlaović kot odškodnino za žalitev. Ker se je Einsu mudilo v Budimpešto, je globo plačal, nakar so ga izpustili. Medtem je izvedelo o zadevi orožništvo in vodja orožniške postaje je hitel v občinsko hišo. Na pragu je srečal Einsa ki je prišel ravnokar iz zapore. Po kratkem zaslišanju je peljal orožnik Einsa nazaj k občinskemu sodniku, katerega je prav pošteno oštel in pozval, da Einsu globo vrne. To se je zgodilo.

— Otvoritev podzemnega plovstvenega kanala Marseille — Strassbourg. Predvečrajšnjim se je vršila v Marseille-u slavnostna otvoritev podzemnega plovstvenega kanala, ki evže Marseille z Rono ter tvori zadnji del vodne zveze Marseille — Strassbourg. Novi kanal je dolg 9 km, širok pa 22 m. Slovesni otvoritvi je prisostvoval predsednik Doumergue. Opazilo se je, da je predsednik v svojem govoru posebno poudarjal edinstvenost Francije, kar se interpretira kot odgovor na pokret, ki skuša izigravati severno Francijo proti južni. Pristaši tega pokreta, ki se je pričel šele nedavno, širijo namreč v ogromnih množinah letake, v katerih povdarjajo, da je nositeljica francoskega bogastva ee- verna Francija, da plačuje severna Francija največ davkov, ter da je pripisovati depopulacijo Francije južnim pokrajinam.

— Fašizem in nagrobni spomeniki. Policijski ravnatelj v Milanu je odredil, da se imajo vsi nagrobni spomeniki, ki vsebujejo

kaj zoper državo, vojno ali pa zoper dafah- nje razmere v Italiji uničiti. Ker je v Italiji navada, da protestirajo ljudje baš na nagrob- nih spomenikih zoper vojno, si lahko pred- stavljamo, koliko nagrobnih spomenikov bo padlo kot žrtev te policijske naredbe. Poli- cijski ravnatelj pa je šel še dalje. Možakar zahteva, da so sestavljeni napisi nagrobnih spomenikov v gotovem stilu. Pri vsakem ci- tatu na spomeniku mora biti naveden avtor. Če se razlikuje citat le količikaj od originala, jo je na odredbo cenzorja odstraniti. Vzpo- stavljena je posebna komisija iz duhovnikov vseh konfesij, ki ima v bodoče napise natan- čno kontrolirati še predno pridejo na na- grobne spomenike.

— Clown — akademik. Skoraj bi se zdelo, da se rušijo v krogih francoskih intelektual- cev stare tradicije: Te dni je podelil franco- ski prosvetni minister nekemu clownu palmo akademika. To se je zgodilo tokrat prvič. Bela vrana, ki so jo smatrali vrednim te odlike je clown Coco in pariške »Circus«. Doslej se je podeljevala ta odlika le znan- stvenikom, pisateljem in umetnikom. Novi akademik je prišel svojo cirkuško karijero kot desetleten otrok. Njegov »clown« je bil skok na konju iz 10 metrov visoke cirkuške kupole v vodni bassin arene, vratolomna produkcija, ki jo je pa pariška policija pre- povedala.

— Aretacija sovjetskega komisarja na Du- naju. Na Dunaju je bil aretirani svetnik tam- kajšnjega sovjetskega poslanstva Jakopen- ko. Pravijo, da radi nerednosti pri poslova- nju z denarjem. Vsekako je pa zavita zadeva zaenkrat v tajništvo megle. Sovjetsko po- slaništvo zatrjuje da aretirani ni njegov član, kar pa najbrže ne ustreza resnici, kajti Ja- kopenko je imel svoje pisarniške prostore v poslopju poslaništva. Zatrjuje se, da je osle- paril Jakopenko nekega trgovca pri dostavl- janju konj iz Madjarske za velike vsote de- narja.

— Ponarejalec jetonov igralnice v Monte Carlu aretirani. Svoječasno smo poročali, da je prišla igralnica v Monte Carlu na sled ve- likopoteznemu ponarejanju igralnih znamk (jetonov). V zvezi s tem so bili te dni are- tirani na Dunaju: hišnica Julija Olbrich, skrahirani juvelir Filip Nussbaum in zlatar- ski delavec Jakob Sanger. Aretiranci imajo še več skrivncev, ki pa še niso v rokah pra- vice. Nussbaum je priznal, da so se ponar- ejali jetoni po njegovem naročilu ter da je spravljal v promet takih ponarejenih igralnih mark za preko 100.000 frankov. Cela družba je prirejala izlete v Monte Carlo in igrala s potvorjenimi jetoni. V Monte Carlu namreč ne igrajo za gotovino, temveč za jetone, ki se kupijo pri tajništvu igralnice, kjer se v slučaju potrebe tudi zopet zamenjajo za go- tovinu. Vsa stvar je prišla na dan, ker je ime- la zadnjikrat hišnica Olbrichova na mejo smolo. Znala je sicer dobro markirati ele- gantno damo in mogoče bi je vsled tega ca- rinski organi ne bili dosti nadlegovali, da vzbudila njihovega suma s tem, da je za- menjala pri kontroli svoj kovčeg z drugim kovčgom, ki je bil že preiskan. Ker so jo pri tem zasačili, so posvetili njenemu kovč- gu imel kovčeg dvojno dno, v dnu pa so na- gu parv posebno pozornost. Ugotovili so, da šli 300 ponarejenih jetonov. Morala je plačati globo, vrhutega pa so jo še nekoliko zaprli. Ko so jo izpustili, se je vrnila na Dunaj, med tem pa se je ugotovilo, da so njeni jetoni, ki so jih našli financarji v njenem kovčgu, pot- tvorjeni. Sledile so nadalje poizvedbe, ki so vedle do razkritja cele zadeve in aretacije. Dunajska policija je izsledila tudi delavnico v kateri so se jetoni fabricirali. Nekatere se- stavne dele so dobavljali sleparji iz Madjar- ske.

— 50 ljudi utonilo. Ob vzhodni obali otoka Sahalina je trčil neki potniški parnik, na ži- gar krovu se je nahajalo 500 oseb z veliko ledeno goro. Po karambolaži se je prevrnil eden od rešilnih čolnov s 50 ponesrečenci. Vseh 50 oseb je utonilo. Glede usode ostalih pasažirjev še ni ničesar znanega.

Ljubljana.

— Kontrola dalmatinskih vin. O potvorje- nih dalmatinskih vinih smo že pisali. Te dni so izvedle kompetentne oblasti pri nekaterih gostilničarjih, oziroma trgovcih, preizkušnjo, ki je imela za nekatere od njih žalostne po- sledice. Zaplenili, oziroma izlili so jim več sodov vina, vrhutega se bodo morali zago- varjati radi potvarjanja živil pred sodiščem. — Skrajni čas je že bil, le škoda, da ni za- konite opore zato, da bi se preiskala vina v obče — ne glede na pristnost, zakaj v Ljubljani pijemo v splošnem slaba vina, ka- terih cena blaga nikakor ne odgovarja. Ško- da je pa tudi, da eksistira za »Wein- pantscherje« takorekoč samo mnogo premili živilski zakon, mesto da bi se kvalificirali ti delikti vsaj v slučajih, v katerih bi bilo to mogoče, kot goljufija.

— Nadaljevanje in zaključek dr. Kugyje- vega predavanja. Dr. Kugi je po dovršeni turneji v Nemčiji, kjer je bilo povsod veliko zanimanja za njegova predavanja, prišel k nam, da obdrži v Ljubljani, Zagrebu in Ma- riboru predavanja. Kako velika je njegova ljubuzen do planin, posebno pa do Julijskih, kjer je preživel takorekoč svoje najlepše ure, se je lahko prepričal vsakdo, ki ga je poslušal na prvem večeru. V petek ob 8. uri zvečer nadaljuje in zaključuje svoja predava- nja v Unionski dvorani. Vstopnice se dobe v predprodaji v pisarni Slovenskega planin- skega društva, Selenburgova ulica 7/H. levo.

— »Merkurjev« perci prirede v slučaju legega vromena v nedeljo 1. maja izlet na Katarino. Zbirališče ob pol 7. uri zjutraj pred kavarno »Evropa«, odhod točno ob 7. uri. Prijatelji vabljeni. Pevski odsek.

— Opozorjamo na prvi letošnji koncert Narodno železničarskega glasbenega dru- štva »S L O G E« v ponedeljek, dne 2. maja t. l. ob 20. uri v Unionski dvorani pod taktirko g. H. Svetelca. Pri koncertu sode- lujejo: operna pevka ga. Ribičeva, društvo- ni mešani zbor in operni orkester, pomno-

Posebni oddelak za gospode

Klobuki
Perilo
Kravate
Modne
Potrebščine
Pletenine
Palice
Dežniki
itd.

A. Sinkovec nasl. K. Soss

Ljubljana Mesni trg

žen s člani društvenega orkestra. Spored je jako zanimiv in vlada za koncert veliko za- nimanje. Vstopnice v Matici knjižarni.

— Tombola. Dne 1. maja priredi, kakor običajno vsako leto, Osrednje društvo nižjih poštih uslužbencev, krajevna skupina v Ljubljani, svojo veliko četrto dobrodelno jav- no tombolo z 10 glavnimi in več manjšimi dobitki v korist onemoglim, bolnim članom, vdovam in sirotam. Tablice prodajajo vsi pismonoše in trafike za ceno 2 Din. Dobitki bodo na ogled od 28. t. m. dalje v trgovinah Elite, Prešernova ulica, Gričar & Mejač, Se- lenburgova ulica, in J. Gorec, Dunajska ca- sta. Prosimo tudi letos blagohotne naklonje- nosti slavnega občinstva. — Odbor.

— Mestna zastavljavnica, v soboto 30. t. m. radi sražanje uradnih prostorov ne po- sluje.

— Nesreča na Celovski cesti. Včeraj ob dveh popoldne se je zaletel neki avtomobil v koleselj, v katerem sta sedela Lucija Po- korn, služkinja iz Zabnice pri Skofji Loki ter njen gospodar, ki je prišel ponjo v bolnico, kjer so ji povili pred nekaj dnevi zlomljeno nogo v mavc. Avtomobil je perkucnil kole- selj na tla Pir padcu si je Pokornova zopet zlomila ranjeno nogo in povrh tega še dru- go zdravo nogo. Tudi njen gospodar je težje poškodovan. Po nesreči je avtomobil brezob- zirno oddrvel naprej, ne brigajoč se za svoji žrtvi, katerima je mogla nuditi pomoč šele rešilna postaja, ki je Pokornovo zopet pre- peljala v bolnico. Številko avtomobila so ugotovili.

— Bela, rujava kotenina, šifon, kambriki, deleni itd. po solidnih cenah pri FRANC PAVLIN, Gradišče 3.

Ravnokar so dospela:

Pravi kraški teran

à liter Din 36.—

Mardešičev vičan - črnina

à liter Din 14.—

Viški opolo

à liter Din 12.—

Ta in druga pristna vina toči

restavracija

»LJUBLJANSKI DVOR«.

Abonente na hrano po zelo nizkih cenah.

OBČNI ZBOR »LJUBLJANSKEGA ZVONA«.

Sinoči se je vršil v društvenih prostorih 19. redni občni zbor agilnega pevskega dru- štva »Ljubljanski Zvon«. Občni zbor je bil prav dobro obiskan, znamenje, da prihaja v društvo zopet novo življenje.

Občni zbor je otvoril predsednik g. Dre- novce, ki je uvodoma pozdravil vse na- vzoče, posebno pa tajnika Jugoslovenskega pevskega saveza g. Premelča ter častnega predsednika dr. Šviglja. Nato se je z lepimi besedami spomnil vseh članov, ki so v prejš- njem društvenem letu preminuli, zlasti dru- štvenga gospodarja in najbolj marljivega delavca v »Ljubljanskem Zvonu«, pokojnega g. Gärtnerja. Spomin preminulih je občni zbor počastil s tem, da so navzoči vstali s svojih sedežev.

V svojem poročilu je predsednik omenjal najbolj svetlo točko v prejšnjem društvenem letu — izlet v Zagreb. »Ljubljanski Zvon« je bilo po vojni prvo slovensko društvo, ki je imelo pogum, da je nastopilo s svojim kon- certom na vročih zagrebških tleh. Uspeh ni izostal. Društvo je imelo letos tudi priliko, da se je moglo revanžirati bratskemu pev- skemu društvu »Obilič« za vso gostoljub- nost, ki jo je »Ljubljanski Zvon« užival pred leti v Beogradu.

Predsednik je med drugim tudi naglašal posebne zasluge društvenega zborovodje g. Prelovca, ki se z vso vnamo trudi, da artistično vzgoji društveni zbor.

Društvo je moglo letos le deloma izvršiti ves svoj program, ker ga je tlačila mora v obliki stanovanjske krize. Po zaslugi prija- teljev »Lj. Zvona« pa je društvo dobilo nov društveni lokal v poslopju dijaške kuhinje »Domovine«. Svoje nove prostore si je dru- štvo okusno in primerno preuredilo. Ker je »Lj. Zvon« rešen svoje glavne skrbi, se mo- ra sedaj članstvo zopet vreti na delo. Pred- sednik pozivlja vse članstvo k vztrajnosti, marljivosti in discipliniranosti, kajti društvo čaka udeležitev obsežnega programa za bo- doče leto.

Tajniško poročilo g. Matulja navaja šte- vilne prireditve »Ljubljanskega Zvona« v prejšnjem letu. Poleg koncerta v Zagrebu je društvo priredilo še koncerte v Zagorju, v Hraščniku in v Laškem, dalje velik cer-

kven koncert v frančiškanski cerkvi v po-
častitev svojega častnega člana, komponista
Antona Foersterja. Društvo je poleg tega so-
delovalo pri številnih drugih prireditvah in
akademijah, med drugim tudi na novinar-
skem koncertu na dan narodnega praznika
dne 1. decembra 1926. Na Silvestrovo je dru-
štvo priredilo prijetno zabavo, ki je dobro
uspela.

Blagajniško poročilo je podal g. Lom-
bar. Sledila so še poročila arhivarja, gospo-
darja, upravnika »Zborov« in društvene za-
lozbe skladb.

Zborovodja g. Prelovec je poročal o
položaju zborov. Njegovo poročilo je bilo do-
kaj povoljno. Iz programa, ki ga je navajal
za bodoče leto, naj navedemo le, da name-
rava društvo prirediti na jesen velik koncert
naše narodne pesmi, pozimi pa koncert slo-
venske moderne vokalne glasbe.

O »Zborih«, ki izhajajo v društveni za-
lozbi in pomenjajo edino slovensko publika-
cijo te vrste, je omenjal, da je zanimanje za-
nje nekoliko padlo, posebno na Hrvaškem,
kjer je pričel izhajati »Zborom« popolnoma
podoben časopis, ki pa je neprimerno dražji.
V Sloveniji bi zaslužili »Zbori« mnogo več
pozornosti, kot pa jo uživajo sedaj. Vrzel za-
ujimi bi bilo zelo težko izpolniti. Ker je
»Ljubljanski Zvon« strogo kulturna in ne-
politična pevska organizacija, bi bilo zelo
hvalevredno, če bi oblastna skupščina naklo-
nila za »Zbore« kako dotacijo.

Govoril je še častni predsednik dr. Svi-
gelj, ki je vzpodbujal člane k marljivemu
vzdržanju grl, ter g. Premelč, ki je s
svoje strani obljubil pomoč društvu za
»Zbore«.

Sledile so volitve. Za predsednika je bil
izvoljen g. Dreovec za predsednika, pevo-
vodjo Z. Prelovec, za revizorje pa:
J. Grilc in L. Hartman. V odbor so bili
izvoljeni: Marica Ramškova, Danica
Pelanova, Jože Jamnik, L. Lom-
bar, L. Gabrovšek, J. Artač, J. Bu-
čar, G. Kobilar, L. Pip, A. Šulc,
L. Vohine.

Gospodarstvo.

DRŽAVNA TROŠARINA NA VINO IN VIN- SKI MOST IN OBČINSKE DOKLADE K TEJ TROŠARINI V SLOVENIJI.

V št. 47 z dne 30. aprila 1927 »Uradnega
lista« objavlja delegacija ministrstva financ

v Ljubljani statistiko o državni trošarini na
vino in vinski most ter petijot in o občinskih
dokladah k tej trošarini v Sloveniji za leto
1926. Iz tabele I. je razvidno število občin,
ki pobirajo doklade, ter odstotna obremenite-
v v posameznih občinah, iz tabele II. pa
količina vina (petijota in vinskega mosta),
ki so bile zatrosarinjene v posameznih dav-
nih okrajih ter zneski državne trošarine in
občinskih doklad, ki so bili pobrani od do-
ličnih količin.

Na ozemlju ljubljanske oblasti je bilo za-
trosarinjenega vina (vinskega mosta in pe-
tijota) 197.313-39 hl, od tega odpade na Ljub-
ljano 67.662-79 hl.

Napram letu 1925 s 197.544-46 hl, odkate-
trih je odpadlo na Ljubljano 59.488-48 hl, je
torej Ljubljana sama napredovala, vse ozem-
lje ljubljanske oblasti pa nekoliko nazado-
valo.

Na ozemlju mariborske oblasti je bilo za-
trosarinjenega vina (vinskega mosta ter pe-
tijota) 144.968-16 hl, kar znači napram letu
1925 s količino 129.229-80 hl precej več. Dr-
žavne trošarine (35 Din oziroma za most
25 Din od hl in 0.50 Din za steklenico od
0.7 l) je bilo plačane na ozemlju ljubljanske
oblasti (vštevši Ljubljano) leta 1926 skupaj
6.709.615-15 Din, v mestu Ljubljani sami pa
2.249.812-25 Din. Napram letu 1925, ki je
vrglo 6.6 (v Ljubljani 1.98) mil. dinarjev, se
je donos kljub zmanjšani množini tudi v ob-
lasti zvišal, kar je pripisovati činenici, da
se je količina zatrosarinjenega mosta s po-
stavko 25 Din znižala, količina vina s po-
stavko 35 Din pa zvišala.

Na ozemlju mariborske oblasti je bilo le-
ta 1926 pobrane drž. trošarine 4.958.924-50 di-
narjev. — Napram letu 1925 z zneskom
4.362.455-85 Din se je tudi tukaj donos zvi-
šal. Obremenitev vina in vinskega mosta z
občinskimi dokladami se je gibalo v letu
1926 v splošnem kakor leta 1925 med 25%
in 250%. Višje doklade in sicer do 650% sta
pobirali 102 občini, v letu 1925 pa samo 61.
Pobiralo je doklade v ljubljanski oblasti v
letu 1926 332 občin, leta 1925 pa 326 občin,
v mariborski oblasti leta 1926 504, leta 1925
pa 503 občine.

Skupaj se je na občinskih dokladah k tro-
šarini na vino in vinski most pobralo leta
1926 pobralo v ljubljanski oblasti 16.875.444
Din 35 p, od tega zneska odpade na Ljub-
ljano 6.579.828 Din, v mariborski oblasti pa
9.650.918-79 Din.

Vsi ti podatki se nanašajo samo na navad-
no vino od soda (inklusivno petijot), na vin-
ski most in na navadna vina v steklenicah,
ne pa tudi na šampanjec in ostala takozvana
»fina vina«, kakor malaga, sherry itd.

× **Strokovno pekovska razstava.** V Essenu
se vrši od 13. do 31. julija t. l. strokovna
pekovska razstava. Razstava bo razdeljena
na naslednje oddelke: 1. sirovine za pekov-
stvo in slaščičarstvo; 2. tehniške naprave za
pekovske, slaščičarske in sorodne stroke; 3.
izdelki pekovske in slaščičarske obrti; 4. pri-
pomočki in blago pri razpečevanju pekov-
skih in slaščičarskih obrtovi; 5. znanost, go-
spodarstvo in kulturna zgodovina pekovske
in slaščičarske obrti. Točnejše informacije in
prijavnice dobijo interese pri Zbornici za
trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

BORZE.

6. aprila.

Ljubljana. (Prve številke povpraševanja,
druge ponudbe in v oklepajih kupijski za-
ključki.) Vrednote: investicijsko posojilo
85.50—86.50, Vojna škoda 339—340, zastavni
in komunalne Kranjske 20—22, Celjska po-
sojilnica 195—197, Ljubljanska kreditna
banka 150—0, Merkantilna banka 98—98
(98), Praštediona 850—0, Kreditni zavod za
trgovino in obrt 160—170, Trboveljska pre-
mogokopna družba 0—500, Papirnica Vevče,
Goričane in Medvode 135—0, Stavbna druž-
ba 55—65, Sešir 104—0. — Blago: Tendence
za les in deželne pridelke neizpremenjena.
Zaključenih 6 vagonov lesa.

Zagreb. Newyork žek 56.75—56.95, Praga
168.3—169.1, Švica 1094—1097, Dunaj 800.5
do 803.5, Berlin 1350—1353, Budimpešta 993
do 996, London 276.2—277, Italija 325.55 do
327.55.

Curih. Beograd 9.13, Newyork 519 in pet-
najst šestnajstink, Berlin 123.25, Dunaj
73.1375, Bukarešta 3.35, Sofija 3.76, Praga
15.40, Budimpešta 90.65, London 25.25 in pet
osmink, Pariz 20.365, Milan 29.35.

To in ono.

RAZKRINKANI KOLUMB.

Krištof Kolumb je ena najslavnejših ose-
bnosti v zgodovini. Španci se pripravajo z Ita-
lijani glede njegove prave domovine. Pred
kratkim se je pričela akcija, ki stremi za
tem, da bi bil proglašen Kolumb za svetnika.

Sedaj pa ga hoče razkrinkati provansalski
pesnik Marius André kot lažnjavca in sle-
parja.

Pesnik André, ki si je pridobil že z raz-
nimi historičnimi deli renome, je izdal prav-
kar učeno knjigo z naslovom: »Kolumbova
avantura v pravi luči.« V tem delu karakte-
rizira junaka tlikih historičnih spisov kot
sleparja, ki ni imel niti pojma o umetnosti
navigacije, ki se je pečal s trgovino s sužnji
in ki je ogoljufal vsakogar, kdor je prišel
z njim v dotiko. André priznava sicer Ko-
lumbu, da je odkril Antile, pravi pa, da je
bilo to samo ponovno odkritje, ker je bil
pred Kolumbom že nekdo drugi tam. Ame-
rike Kolumb po zatrdilu ikonoklasta niti vi-
del ni. V splošnem priznava André Kolum-
bu samo en talent, talent pesnika, toda tudi
glede tega se postavlja na stališče, ki je sta-
lišču, ki ga zastopa Lombroso v knjigi: »Ze-
nij in blaznost« prav blizu.

Sicer pa francoski pisatelj ni prvi, ki sku-
ša razdreti »legendo o Kolumbu«. Ugledni
ameriški diplomat, Henry Vignaud je vpo-
bil ves svoj prosti čas za študij Kolumbove
zgodovine. Spisal je tri debele knjige, v ka-
terih vso tradicijo o Kolumbu ostro kriti-
ra in trdi, da si je izmislil podatke o Kolum-
bu Kolumbov sin. Tudi neki drugi državnik,
Mehikanec Charles Pereyra, ki je živel na-
zadnje v Španiji kot izgnanec, se je bavil v
svoji zgodovini romanske Amerike s Kolum-
bom. Tudi on zanika, da bi bil odkril Ame-
riko Kolumb.

Vsa ta raziskavanja je uporabil André, ki
pa je študiral vrhu tega tudi vire same, ar-
hive, posebno pa Kolumbov dnevnik. Vse te
vire André ostro kritizira. Zbral je vse ugo-
vore zoper značaj in delo velikega odkrite-
lja, toda človeštva tudi on ne bo prepričal.

: Iz česa sestoji atmosfera velemeda, Bu-
dimpeštanski strokovnjaki so ugotovili, da
se nahaja v zračni plasti nad enim hektarom
mestnega teritorija okrog 4 kg nečisto-
te. Ker obsega pomerij mesta Budimpešte 13
tisoč hektarov, računajo, da vsebuje zrač-
ni nad Budimpešto celih 50 ton, t. j. pet tona-
nih vagonov nečistoče in kužnih bacilov.

: 60.000 ljudi na enem filmu. Sovjetski
filmski režiser Eisenstein je izjavil, da bo
nastopilo na novem filmu, ki ga sedaj pri-
pravlja, 60.000 ljudi. Film se pripravlja za
proslavo 10-letnice sovjetske revolucije.
Glavni dogodki, ki jih bo film predvajal, se
odigravajo v Petrogradu.

Marcel Prevost

3

Don-Juanke.

Pri isti mizi sedi mlad možak, oblečen v staro-
moden smoking, z lepim, a boleznim obrazom in
ogromno črno grivo. Vsekakor njegov krojač in nje-
gov brivec nista prvostarna umetnika. Vendar pa je
lep dečko in »dame«, ki hodijo mimo, ga vse radovedno
ogledujejo, kakor da bi jih magnetično privlačeval.

Gospa Saulnois slednjič opazi, da komtesa An-
derny neprestano fiksira njih mizo.

— Guilloux, danes pa lepa komtesa samo vas
gleda.

— Kaj še! Saj je komaj odgovorila na moj pozdrav,
ko sem vstopila. Nadzorujte rajši mojega bivšega pro-
fesorja, vašega cenjenega soproga! Albina Anderny
je v stanu zatreskati se v kakega filozofa. To je
številka, ki še menda manjka v njeni zbirki.

— O, jaz konteso dobro poznam, je dejal profesor
Saulnois. Parkrat sem jo srečal pri Berti Lorande.

— Kaj, vi pustite svojega soproga, da obiskuje
Berto Lorande? je dejal Guilloux in začudeno pogledal
gospo Saulnois.

Toda to vprašanje ni imelo zaželenega uspeha.
Jeanne Saulnois je nežno pogledala svojega moža in
odgovorila:

— Moj soprog lahko obiskuje, kogar hoče, in pred-
vsem genijalni žensko kot je gospa Lorande... To
tembolj, je dodala z nasmehom, ker se govori, da
Berta nikakor ni nevarna ženska.

— Take govornice razširja sama, se je jezil Guil-
loux. Ona je silno spretna ženska... Poznal sem na
primer v Londonu damo, ki je v dogovoru z lepim
ginekologom pričela svojega soproga, da bi jo četrt
ure ljubezni umorilo.

Tretji gospod, ki sedi pri mizi, mladenič v starin-
skem smokingu z bujno črno lasuljo in ki je dotlej
nemo poslušal ta pogovor, dvigne glavo, rekoč:

— Ali je ta komtesa Anderny galantna dama?

Guilloux se dela, kakor bi bil užaljen.

— O, moj bogi Vaugrenier, kako vendar govoriš.
Galantna dama! Vdova grofa Anedernyja, ki je bil
diplomat, kot jaz! Ona je iz stare francoske plemiške
rodbine, skratka iz najboljše hiše. Ni bila dolgo poro-
čena. Danes je vdova, zelo duhovita, umetniško nadar-
jena, kajti naslikala je nekaj lepih pokrajinskih slik,
in ima dostop skoraj v vse kroge.

— Skoraj v vse, to je pravilna beseda, ga je pre-
kinil Saulnois.

— Ah kaj, je odvrnil diplomat, danes se vendar
ne sme gledati toliko na družbo!

Profesor pa je nadaljeval v čisto profesorskem
tonu:

— Komtesa Anderny gotovo ne morem smatrati
za galantno damo, kajti o njenih pustolovčinah ni
javno nič znanega. Vendar pa je ženska, ki stoji izven
splošne morale. Danes imamo nekoliko takih žensk
v Parizu, že samo v tej dvorani jih je več: ena primer
kneginja Hilda, potem tamle Kamila Engelmann, ki
ravno kar pleše z Dutrierom, svojim zaupnikom v
bančnih zadevah...

— ...in Berta Lorande, ga je prekinil Guilloux
z napol vprašalnim glasom, toda profesor Saulnois
je hladno ugovarjal:

— Oni, ki tako govoré, vedo, da je to obrekovanje.
Navedite mi ime samo enega moža, ki je bil ljubimec
Berte Lorande.

— Prav, prav! je odvrnil Guilloux, saj ste vi o tem
bolje poučeni kot jaz.

In znova je ironično pogledal profesorjevo sopro-
go, toda ta mu je prešerno kazala vse svoje zdrave
zobe:

— Kaj imate vendar zoper to gospo Lorande? Ona
mi je zelo simpatična, ker iskreno občuduje mojega
Alberta in dela zanj povsod navdušeno reklamo... Si-
cer pa pustimo te stvari, kajti drugače bomo spravili
v obup ubogega Vaugreniera, ki ima boljševisko pu-
ritansko dušo. V njegovi notranjosti kar vre in kma-
bo eksplodiral.

(Dalje prihodnjič.)

Najboljše v materialu in konstrukciji so:

Josip Petelinca
kolesa in šivalni stroji

znamke
Gritzner, Adler in Phönix.

Najlepše opreme, pesamezni deli, pneu-
matika, igle za vse sisteme — samo v
Najnižje cene. — Tudi blizu Prežernovega
na mesečna odplačila. LJUBLJANA spomenika ob vodi.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi

najfinejši in najokusnejši

namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. — Telefon št. 2389.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Plaarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstr.

Carlinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41

Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavlja vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz Z. O. E. za ekspresne
pošiljke.

POMLAD!

Nogavice, kravate, srajce,
rokavice, naramnice, žepni robci,
nakit za obleke, otroške majice, na-
hrbtki, palice, dežniki, kloti v vseh
barvah, šifoni, Solingen škarje,
noži, potrebščine za krojače, čev-
ljarje, tapetnike, šivilje in sedlarje,
Razna dišča mila — samo pri

Josip Petelinc

blizu
Prežernovega spomenika, ob vodi

Ljubljana

Najnižje cene. Točna posrežba.

TISKARNA

MERKUR

LJUBLJANA

SIMON ORBOORČIČEVA UL.

so priporočila

↓

↓

Za naročila v tiskarsko
stroko spadajočih del

MALI OGLASI

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debelo tiskano
pa Din 1.—.

Kontoristinja

samostojna moč, večja
knjigovodstva, korespon-
denca, stenopisja in stro-
jepisja, išče službe. Po-
nudbe prosi na upravo
lista pod značko »Ved-
letna praksa«.

Simon

Klimanek,

LJUBLJANA,

Selenburgova ulica št. 6

izdeluje obleke za gospo-
de po najnovejši modi
in zmernih cenah. V sa-
logi ima vedno najboljše
češko in angleško snovno.

Premog - čebin

Wellera 1/II. - Telef. 54.

Iščem

za 1. julij stanovanje, ob-
stoječe iz kuhinje ter 1
do 2 sob. Plačam dobro

Naslov v upravi lista